

Beleidsnota lokale bewegwijzering gemeente Boekel

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Boekel heeft geen vastgesteld beleid voor de bewegwijzering van toeristisch-recreatieve objecten. Uw college heeft in september 2011 wel ingestemd met een voorstel voor het plaatsen van groene verwijsborden voor lokale objecten. Iemand die een aanvraag doet voor het plaatsen van bewegwijzering wordt doorverwezen naar Agmi. De aanvrager moet zelf voor de bevestiging zorgen.

Eventuele verzoeken om een bestemming beter bereikbaar te maken door middel van bewegwijzering worden echter niet op noodzaak beoordeeld. Iedere aanvrager komt in principe in aanmerking voor het plaatsen van verwijsborden. Daarnaast komt het ook voor dat bedrijven of verenigingen op eigen initiatief bewegwijzering plaatsen. Dit levert een rommelig straatbeeld op. Het is wenselijk om beleid te formuleren, zodat één duidelijke lijn kan worden getrokken. Een goede bewegwijzering kan een aanvullende service bieden aan de bezoekers van de gemeente Boekel.

De bewegwijzering dient een logisch en samenhangend geheel te zijn. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen de algemene (landelijke) ANWB-bewegwijzering en de meer lokale bewegwijzering naar zaken als belangrijke openbare voorzieningen en recreatievoorzieningen.

In deze nota staat de lokale bewegwijzering centraal. Deze nota heeft geen betrekking op de verkeersborden, reclameborden en plattegrondborden. Ook tijdelijke bebordingsvormen zoals omleidingsroutes bij (weg)werkzaamheden blijven buiten beschouwing.

1.2 Wat valt er onder lokale bewegwijzering

Onder de lokale bewegwijzering vallen de verwijzingen naar objecten en voorzieningen op lokaal niveau. Het gaat hierbij om openbare en toeristische-recreatieve voorzieningen. Onder openbare voorzieningen worden objecten als een gemeenschapshuis, sportpark, bibliotheek en gemeentehuis verstaan. Toeristische objectverwijzing zijn bijvoorbeeld (mini-)campings, bed & breakfast en attracties.

ANWB-bewegwijzering, zoals verwijzingen naar objecten die nationaal en/of regionaal verkeer aantrekken (ziekenhuizen, bedrijventerreinen en stations) vallen niet onder de lokale bewegwijzering. Ook wandel- en fietsroutes en de zogenaamde paddenstoelen vallen buiten deze categorie.

2. Doelstelling, randvoorwaarden en uitgangspunten

2.1 Hoofddoelen

Het doel van deze beleidsnota is: op een praktische wijze een leidraad bieden om de lokale bewegwijzering op een goede en eenduidige wijze te organiseren. Hierdoor ontstaat een uniform straatbeeld. Dit moet ertoe leiden dat bezoekers in de gemeente eenvoudig(er) hun bestemming kunnen bereiken.

Figuur 1. Voorbeeld van verschillende soorten bewegwijzering in de gemeente Boekel

2.2 Overige doelen

Naast bovenstaande kan een goed bewegwijzeringsplan een bijdrage leveren aan een verhoging van de verkeersveiligheid. Bewegwijzering kan namelijk het zogenaamde 'zoekverkeer', dat doorstromingsbelemmerend kan werken en verkeersonveilige situaties kan veroorzaken, beperken. Vooral op de gebiedsontsluitingswegen, doorgaande wegen met een maximumsnelheid van 50 km/uur, mag zoekverkeer voor niet te veel oponthoud zorgen. Op de erftoegangswegen, de woonstraten met een maximumsnelheid van 30 km/uur, is enig oponthoud niet erg. Deze wegen zijn juist bedoeld en ingericht voor lagere snelheden. Hieruit volgt dus dat bewegwijzering met name belangrijk is langs gebiedsontsluitingswegen.

Daarnaast stimuleert een goede lokale bewegwijzering de lokale economie en informeert het ook op een doeltreffende manier over de toeristische mogelijkheden die onze gemeente biedt.

2.3 Voor wie?

De bewegwijzering is vooral bedoeld voor die groep die de gemeente met de (vracht)auto, fiets, openbaar vervoer of wandelend, incidenteel bezoekt en de weg niet kent. Tevens wordt bewegwijzering aangebracht voor de inwoners die gebruik maken van de openbare gemeenschapsvoorzieningen.

2.4 Randvoorwaarden

Uit bovenstaande komen de volgende randvoorwaarden naar voren:

- **Uniformiteit**
De borden dienen uniform te zijn qua vormgeving, afmetingen en kleurstelling. Dit verhoogt de herkenbaarheid en zorgt voor een rustiger straatbeeld;
- **Leesbaarheid**
De informatie dient duidelijk leesbaar te zijn. Dit betekent dat de letters voldoende groot moeten zijn, er een goede contrastwerking dient te zijn en dat de borden ook bij duisternis moeten opvallen.
- **Begrijpelijkheid**
De aanduidingen op de bewegwijzering dienen voor een ieder begrijpelijk te zijn. Dit kan op twee manieren worden bewerkstelligd: enerzijds, moeten de objectnamen zo worden omschreven dat de betekenis direct helder is, anderzijds kan worden gewerkt met algemeen geaccepteerde symbolen. Hierbij is de voorkeur voor korte krachtige, en dus, snel leesbare benamingen.
- **Ideale route**
Een object of voorziening dient te worden bewegwijzerd via de meest ideale (en zo mogelijk snelste) route, rekening houdend met de verkeersveiligheid. Dit betekent dat verkeer zo veel mogelijk via de gebiedsontsluitingswegen wordt geleid. Indien van toepassing wordt vervolgens via de erftoegangsweg(en) de meest gerichte route naar de bestemming bewegwijzerd. Hierbij worden gevoelige locaties, zoals basisscholen, zoveel mogelijk vermeden.
- **Continuïteit**
De verwijzing naar een eenmaal in de bewegwijzering opgenomen voorziening of object dient te worden voortgezet totdat het betreffende doel is bereikt, of totdat de aanduiding niet meer noodzakelijk wordt geacht.
- **Minimalisatie aantal verwijzingen**
Het aantal wegwijzers per locatie en/of richting dient zo veel mogelijk te worden geminimaliseerd, zeker op de kruispunten. Bij een te groot aantal verwijzingen is het aanbod aan informatie voor de weggebruiker niet meer op te nemen en verliest de bewegwijzering zijn waarde. Tevens komt de verkeersveiligheid onder druk te staan. Daarnaast kan het uiterlijk aanzien van de gemeente worden ontsierd door een veelheid aan bewegwijzeringsborden op één locatie.
- **Voorkeur voor gebiedsbewegwijzering boven objectbewegwijzering**
Uitgangspunt voor het nieuwe beleid is de methodiek van grofmazige gebiedsbewegwijzering boven gedetailleerde objectbewegwijzering. Dit betekent dat er bij voorkeur wordt verwezen naar een sportcomplex in plaats van naar een individuele sportvereniging.

3. Selectie objecten en voorzieningen

3.1 Inleiding

Er is een verschil tussen lokale objecten en toeristische-recreatieve voorzieningen. Lokale objecten zijn openbare gebouwen of voorzieningen die veel (vreemd) verkeer aantrekken.

Toeristisch-recreatieve voorzieningen zijn voorzieningen die door aard, omvang en wijze van beheer zijn ingesteld op bezoek door recreanten en/of toeristen. Er dient sprake te zijn van een duidelijk waarneembaar begrensd gebied met een beperkt aantal ingangen of toegangen. Voorbeelden zijn een pretpark, recreatieplas of camping. Of de objecten al dan niet commercieel worden geëxploiteerd, is uit het oogpunt van de bewegwijzering niet van belang.

Om te voorkomen dat iedere recreatieve, toeristische ondernemer zijn eigen bebording gaat plaatsen is het van belang dat duidelijke criteria worden gesteld en dat een uniforme bewegwijzering wordt toegepast. De belangrijkste redenen voor uniforme bewegwijzering zijn:

- Het verhoogt de duidelijkheid/herkenbaarheid en daarmee het nut van de bewegwijzering;
- Sterker positioneren van recreatieve en toeristische bedrijven en objecten;
- Een goede bewegwijzering straalt gastvrijheid uit.

3.2 Criteria voor selectie objecten

De gemeente Boekel heeft een beperkt aantal te verwijzen objecten. Dat neemt niet weg dat een bordenwoud voorkomen moet worden. Er moet een selectie van te bewegwijzeren objecten gemaakt worden. De frequentie van het bewegwijzeren dient zoveel mogelijk beperkt te worden. Een object komt in aanmerking voor bewegwijzering indien het relatief veel onbekend verkeer aantrekt of een openbare gemeenschapsvoorziening betreft.

3.3 Lokale objecten

De openbare gemeenschapsvoorzieningen worden bewegwijzerd. Bedrijventerreinen van enige omvang worden bewegwijzerd via de algemene ANWB-bewegwijzering. Indien de ANWB-bewegwijzering ontbreekt zal deze ook niet door de gemeente bewegwijzerd worden. Bedrijven anders dan toeristische bedrijven worden niet bewegwijzerd.

3.4 Toeristisch-recreatieve voorzieningen

De volgende objecten en accommodaties kunnen in aanmerking komen voor toeristisch-recreatieve verwijsborden:

Verblijfsrecreatievoorzieningen

- ieder hotel met minimaal 8 slaapplekken
- ledere bed en breakfast vanaf 4 slaapplekken
- ledere camping of minicamping met minimaal 15 standplaatsen
- ledere groepsaccommodatie met meer dan 25 slaapplekken

Zeer kleinschalige verblijfsrecreatieve bedrijven en bijvoorbeeld één solitaire vakantiewoning worden niet voorzien van verwijsborden. Dit om een overdaad aan bebording tegen te gaan en de zeer geringe meerwaarde.

Dagrecreatieve voorzieningen

Deze voorzieningen komen in aanmerking indien zij minimaal drie dagen per week toegankelijk zijn voor publiek.

Bezienswaardigheden

Monumenten, landgoederen, musea, molens, religieuze objecten, natuurgebieden, bezienswaardigheden en attracties – gericht op de toerist/recreant – die voldoende recreatieve waarde hebben komen in aanmerking voor toeristisch-recreatieve verwijsborden. De gemeente neemt een besluit welke objecten bewegwijzerd worden.

Overige objecten

Overige objecten die niet onder bovengenoemde categorieën vallen, komen niet in aanmerking voor verwijzingsborden.

4. Uitvoering, materiaalkeuze en plaatsing

4.1 Inleiding

Voor de uitvoering van de bewegwijzeringsborden is de CROW¹-publicatie 262 'Richtlijn toeristische bewegwijzering' leidend. In deze publicatie worden uitgangspunten uiteengezet voor bewegwijzering op lokaal niveau.

4.2 Bewegwijzering binnen de bebouwde kom

Voor de bewegwijzering binnen de bebouwde kom van de gemeente Boekel wordt het klein modelstrokenbord (figuur 2) toegepast. Daar waar de mogelijkheid bestaat om borden te bevestigen aan bestaande palen, wordt voor deze optie gekozen. Voorkeur heeft een vlaggend bord dat aan twee kanten bewegwijzerd kan worden.

1) CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte

Figuur 2. voorbeeld van klein model strokenbord bevestigd op een lantaarnpaal

4.3 Bewegwijzering buiten de bebouwde kom

Voor bewegwijzering buiten de bebouwde kom wordt in de richtlijnen van het CROW een strokenbord groot model op 2 flespalen voorgesteld (figuur 3). Als er onvoldoende ruimte is voor 2 flespalen kunnen de strokenborden ook op bestaande palen geplaatst worden. Per situatie wordt bekeken wat de beste optie is.

Figuur 3. voorbeeld van groot model strokenbord op 2 flespalen buiten de bebouwde kom

4.4 Uitvoering en afmeting van de borden

De borden worden uitgevoerd conform de CROW-richtlijn voor toeristische bewegwijzering:

- Toeristische objectborden hebben een bruine ondergrond met uitgespaard opschrift op een wit retro reflecterend folie en zijn voorzien van richtingspijlen en symbolen, die voor de weggebruiker snel herkenbaar zijn.
- Utilitaire objectborden hebben een blauwe ondergrond met uitgespaard wit retro reflecterend vlak met zwart opschrift en zijn voorzien van symbolen en richtingspijlen.

Afmeting van de borden

De afmeting van de borden zijn conform de CROW-richtlijn voor toeristische bewegwijzering.

- Borden binnen de bebouwde kom:
  - strokenbord éénregelig 1130 x 175 mm
  - strokenbord tweeregelig 1130 x 265 mm
- Borden buiten de bebouwde kom:
  - strokenbord éénregelig 1500 x 230 mm
  - strokenbord tweeregelig 1500 x 350 mm

Opschriften

Opschriften en teksten worden bij voorkeur uitgevoerd in het lettertype ANWB-Uu. Dit lettertype combineert uitstekende leesbaarheidseigenschappen met een gunstig ruimtebeslag. De opschriften beginnen met een hoofdletter en bestaan verder in principe uit kleine letters. De lengte van de tekst wordt zo kort mogelijk gehouden. Bij te lange opschriften wordt de tekst over twee regels verdeeld.

Vormgeving borden

- Het streven is om zoveel mogelijk gebruik te maken van vlaggende éénstrooks borden die aan twee kanten bewegwijzerd kan worden. Een éénstrooks bord biedt plaats voor een opschrift van 12 à 15 letters. Indien een langer opschrift nodig is dan wordt de tekst op twee regels geplaatst. Lange opschriften moeten zoveel mogelijk vermeden worden in verband met leesbaarheid en overdaad aan informatie.

- De naam op de borden is de naam van het object. Het pictogram geeft aan onder welke categorie het object valt.
- De materialen dienen te voldoen aan de norm NEN 3381.

Ondersteuningsconstructie

Binnen de bebouwde komen worden de stroken (bij voorkeur) bevestigd aan bestaande lichtmasten of palen. Op deze manier wordt voorkomen dat allerlei nieuwe palen dienen te worden geplaatst. Buiten de bebouwde kom wordt per situatie bekeken het bord op twee flespalen of een bestaande (lantaan)paal bevestigd wordt. De hoogte tussen de onderkant van het bord en het maaiveld is afhankelijk van de locatie. De streefwaarden zijn als volgt:

- boven berm: 1,50 meter
- boven trottoir: 2,50 meter
- boven fietspad: 3,50 meter
- boven rijbaan: 4,60 meter

4.5 Aantal verwijzingsborden

Per object geldt als standaard een maximum aantal verwijzingen van drie borden. Objecten met een directe ligging aan een doorgaande c.q. provinciale weg of in de nabijheid daarvan worden alleen ter plaatse bewegwijzerd.

4.6 Voorwaarden voor plaatsing

- Objecten kunnen vanaf maximaal twee invalswegen (provinciale wegen / doorgaande routes door gemeente) bewegwijzerd worden.
- Indien ook over hoofdwegen verwezen kan worden dan zal niet over secundaire wegen bewegwijzerd worden. Dit om onnodig verkeer over de secundaire wegen te beperken.
- Daar waar binnen de bebouwde kom de mogelijkheid bestaat om borden te bevestigen aan bestaande palen, wordt voor deze optie gekozen.
- De borden worden gestapeld, waardoor meerdere borden op één paal bevestigd worden in plaats van naast of achter elkaar.

5. Plaatsing, onderhoud en kosten

5.1 Proces en afspraken

- Alle toeristisch-recreatieve ondernemers die in aanmerking komen voor het aanbrengen van lokale bewegwijzering worden aangeschreven.
- Indien een ondernemer wil deelnemen dient deze een aanvraag in voor toeristisch-recreatieve verwijzingsborden bij de gemeente.
- De gemeente toetst de aanvraag aan de criteria en draagt - indien het bedrijf voldoet aan de criteria – zorg voor de uitvoering. Ook voor herstel/vernieuwing fungeert de gemeente als eerste aanspreekpunt.
- Plaatsing van de borden vindt (in principe) plaats op openbaar gebied, langs wegen die in eigendom zijn van gemeente danwel provincie of andere overheden. Indien toestemming gekregen dient te worden van de provincie of andere overheden, zal de gemeente hiervoor zorgdragen.
- De netto-inkoopprijzen per bord worden doorberekend aan de ondernemer of accommodatie, met uitzondering van de verwijzing naar de lokale toeristische objecten en openbare gemeenschapsvoorzieningen.
- Bij de lokale toeristische objecten en openbare gemeenschapsvoorzieningen komen de kosten voor rekening van de gemeente.

5.2 Onderhoud en vervanging van de verwijzingsborden

Om er voor te zorgen dat de verschillen in onderhoudsstaat van de verwijzingsborden niet te groot worden, wordt voorgesteld om de verwijzingsborden door de gemeente te laten onderhouden. Ter compensatie voor dit onderhoud wordt bij aanschaf eenmalig een bedrag ad. € 100,00 per bord voor het plaatsen, beheer en onderhoud bij de ondernemer in rekening gebracht. Indien blijkt dat een verwijzingsbord vervangen dient te worden, dan draagt de gemeente zorg voor de vervanging en worden de kosten daarvan doorberekend aan de ondernemer. Hierover vindt vooraf overleg plaats tussen ondernemer en gemeente.

5.3 Overeenkomsten

Met elk bedrijf c.q. onderneming zal een overeenkomst inzake deelname aan toeristisch-recreatieve bewegwijzering worden gesloten. Deelname zal in beginsel voor onbepaalde tijd geschieden. De netto-inkoopprijzen per bord worden doorberekend aan de ondernemer. Ondernemers betalen voor de plaatsing en het gebruik van het bord op openbaar terrein als middel om hun bedrijf onder de aandacht te krijgen. De borden zijn niet het eigendom van de ondernemer, maar het eigendom van de grondei-

genaar. Daarnaast wordt in de overeenkomst vastgelegd dat de gemeente voor jaarlijks onderhoud een eenmalig bedrag per geplaatst bord in rekening brengt bij de ondernemer.

5.4 Eigendom

Plaatsing van de borden vindt in principe op openbaar gebied plaats, langs wegen van de gemeente, provincie of andere overheden. De borden worden eigendom van de grondeigenaar. Veelal zal het om gemeentegrond gaan, waardoor de gemeente ook eigenaar wordt van de borden. Langs de N605 richting Volkel en Gemert gaat het om grond van de provincie. Wanneer noodzakelijk zal met de provincie een algehele overeenkomst worden aangegaan over het eigendomsrecht. Daar waar de borden onverhoopt op ander terrein geplaatst dienen te worden, zal maatwerk geleverd worden.

6. Welke objecten worden bewegwijzerd?

6.1 Inleiding

Bij de bewegwijzering wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën: lokale objecten en toeristisch-recreatieve voorzieningen.

De verwijsborden worden uitgevoerd zoals opgenomen in hoofdstuk 4. De borden bestaan standaard uit een verwijspijl, gevolgd door een symbool en naam van de voorziening of object.

6.2 Hoe verwijzen?

Bewegwijzering moet er aan bijdragen dat geselecteerde objecten en voorzieningen in de gemeente Boekel via dezelfde consequente logische systematiek veilig en efficiënt vindbaar zijn voor alle verkeersdeelnemers. Hierbij wordt gebruik gemaakt van zo min mogelijk borden. Deze systematiek noemen we: 'bewegwijzeren van grof naar fijn'. Onder bewegwijzering van grof naar fijn verstaan we dat de verkeersdeelnemer in het vinden van een bestemming eerst zoekt naar een 'grof' doel en vervolgens het zoeken 'verfijnt'.

Uitgangspunt bij alle bewegwijzering is dat geen aparte verwijzing plaatsvindt zolang op basis van algemene geografische bewegwijzering kan worden gereden naar de bestemming. Vanaf wegen buiten de bebouwde kom wordt niet verwezen naar bestemmingen binnen de bebouwde kom. Objecten worden zoveel mogelijk gebundeld tot een terrein of gebied.

Om een wirwar van borden te voorkomen wordt per object bepaald of deze op meerdere plaatsen in de gemeente bewegwijzerd wordt of alleen ter plaatse. Objecten met een directe ligging aan een doorgaande c.q. provinciale weg of in de nabijheid daarvan worden alleen ter plaatse bewegwijzerd.

6.3 Lokale objecten gemeente Boekel

In onderstaand schema is weergegeven welke objecten wel of niet bewegwijzerd worden.

	Lokaal object	Wel of niet bewegwijzeren	Kosten	Hoe bewegwijzeren	Overweging
1	Apotheek	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Wordt hoofdzakelijk door plaatselijke inwoners bezocht.
2	Basisonderwijs	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Heeft lokale functie, trekt geen onbekend verkeer aan.
3	Begraafplaatsen	Wel	Gemeente	Alleen ter plaatse	Trekt ook onbekend verkeer aan.
4	Bibliotheek	Wel	Gemeente	N.v.t.	Openbare gemeenschapsvoorziening
5	Brandweer/gemeentewerf	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan.
6	Multifunctionele centra (Nia Domo en De Horst)	Wel	Gemeente	Bewegwijzeren	Openbare gemeenschapsvoorziening trekt onbekend verkeer aan.
7	Verenigingsgebouwen (Boszicht, Scouting, St. Jansgebouw etc.)	Wel	Gebruiker c.q. vereniging	N.v.t.	Openbare gemeenschapsvoorziening
8	Gemeentehuis	Wel	Gemeente	N.v.t.	Openbare gemeenschapsvoorziening

9	Huisartsen	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Individuele huisartsen niet. Huisartsenpost wel, maar is niet in de gemeente aanwezig.
10	Kinderdagverblijven	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan.
11	Politieloket	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan.
12	Sportparken	Wel	Gemeente	Bewegwijzeringen	Alleen het sportpark in totaliteit, geen verenigingen afzonderlijk.
13	Sportcomplex de Burcht	Wel	Gemeente	Bewegwijzeringen	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan.
14	Tandartsen en dierenartsen	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan.
15	Verzorgingshuizen	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Is een woongebouw met bezoekers die de weg kennen.
16	Winkelcentrum Boekel	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Is duidelijk zichtbaar langs doorgaande wegen.
17	Parkeerterreinen	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Zijn reeds bewegwijzerd.
18	Tankstations en andere voorzieningen voor weggebruikers	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Zijn duidelijk zichtbaar langs doorgaande wegen.

6.4 Toeristische objecten gemeente Boekel

Voor commerciële toeristisch recreatieve voorzieningen worden alleen borden geplaatst indien de ondernemer de kosten zoals omschreven in hoofdstuk 5 voor zijn rekening neemt.

	Toeristisch / recreatief object	Wel of niet bewegwijzeringen	Kosten	Hoe bewegwijzeringen	Overweging
1	Bed en breakfast	Wel, mits	Ondernemer	Afhankelijk van locatie	Mits de accommodatie voldoet aan criteria. Trekt ter plaatse onbekend verkeer aan.
2	Cafés, cafetaria's	Niet	N.v.t.	N.v.t.	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan.
3	Campings / minicampings	Wel, mits	Ondernemer	Afhankelijk van locatie	Mits de (mini)-camping voldoet aan criteria. Trekt ter plaatse onbekend verkeer aan.
4	Dagrecreatieve voorzieningen	Wel, mits	Ondernemer, beheersstichting	Afhankelijk van locatie	Mits het recreatiebedrijf voldoet aan criteria. Trekt ter plaatse onbekend verkeer aan.
5	Groepsaccommodaties	Wel, mits	Ondernemer	Afhankelijk van locatie	Mits de accommodatie voldoet aan criteria. Trekt ter plaatse onbekend verkeer aan.
6	Musea	Wel	Ondernemer, beheersstichting	Afhankelijk van locatie	Trekt ter plaatse onbekend verkeer aan.
7	Horeca	Niet, mits	Ondernemer	Afhankelijk van locatie	Mits het een horecabedrijf betreft met verblijfsaccommodaties en voldoet aan criteria.
8	Toeristisch belangrijke objecten	Wel, mits	Gemeente	Afhankelijk van locatie	Openbaar toegankelijk. Gemeente neemt een besluit.

6.5 Verwijderen overige bewegwijzering

In artikel 1a, eerste lid van het Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (BABW) is bepaald dat, het aan anderen dan degenen die daartoe krachtens dit besluit bevoegd zijn verboden is op, langs of boven de wegen verkeerstekens aan te brengen, te doen aanbrengen, aangebracht te houden of te verwijderen dan wel de zichtbaarheid van verkeerstekens weg te nemen. Dit betekent dat Rijkswaterstaat bevoegd is bewegwijzering aan te brengen op rijkswegen, de provincie op provinciale

wegen en de gemeente deze bevoegdheid heeft ten aanzien van het gemeentelijke wegennet. Voor een eenduidige bewegwijzering dient er een goede onderlinge afstemming te zijn, waarbij iedere wegbeheerder een zorgplicht heeft ten aanzien van de leesbaarheid en de levensduur van de bewegwijzerborden.

Op basis van bovenstaande wordt geadviseerd om bewegwijzering die zonder toestemming van de gemeente of provincie is aangebracht te verwijderen. Deze bewegwijzering heeft geen uniforme uitstraling en zorgt voor een rommelig straatbeeld. De lokale bewegwijzering dient een logisch en samenhangend geheel te zijn en bij te dragen aan de gastvrije uitstraling van de gemeente Boekel.